

DODENHERDENKING STERKSEL

ZONDAG 1 MEI 2016 - OORLOGSKERKHOF KLOOSTERVELDEN

Toespraak door Pastor Andreas Inderwisch, aalmoezenier bij de Koninklijke Luchtmacht

Er is geen grotere liefde dan je leven te geven voor je vrienden...

Geen grotere liefde, dan je leven te geven voor je vrienden...

Er zullen onder u ongetwijfeld mensen zijn, die deze woorden herkennen.

Bijna tweeduizend jaar geleden gaf een wijze leraar ze mee aan zijn leerlingen.

Kort voordat Hij gevangen zou worden genomen en zou worden terechtgesteld, sprak Jezus van Nazareth de woorden die ontelbare mensen hebben geïnspireerd om met inzet van eigen leven op te komen voor mensen in verdrukking en nood, voor mensen in de marge van de samenleving, voor mensen wier leven gevaar liep... om welke reden dan ook.

We maken een sprong in de tijd en ik neem u mee naar Algerije, naar het jaar 1943.

Door de straten van de hoofdstad Algiers gaan een moeder en haar zesjarige zoon. Van een minaret klinkt de gebedsoproep van de muezzin.

Het ventje kijkt met belangstelling naar de moslims in de straten. Ze brengen hun handen naar hun oren en zeggen: "Allah akbar!" Dan buigen ze zich en richten zich weer op. Vervolgens knielen ze neer, waarbij hun handpalmen en voorhoofd de steentjes van de straat beroeren. De kleine man wijst ernaar en begint te lachen. Dan gaat zijn moeder door haar knieën, pakt hem bij zijn schouders beet en kijkt hem ernstig aan.

"Christian, Christian, je mag hier niet om lachen. Deze mensen bidden en ze bidden zoals wij tot de God van Abraham. Het zijn onze zusters en broeders."

Zestien jaar later, het is inmiddels 1959, zijn we terug in Algerije. De kleine man uit het verhaal wil priester worden en heeft al drie jaar in Parijs gestudeerd wanneer hij wordt opgeroepen voor de militaire dienst.

De Algerijnse vrijheidsstrijd is in volle gang en Christian krijgt in Algiers een administratieve functie. Daar leert hij Mohammed kennen, Een gelovige moslim, die als veldwachter in dienst is van de Algerijnse overheid. Ze raken bevriend en iedere week ontmoeten ze elkaar om te discussiëren over politiek, cultuur en geloof. Op één van hun wandelingen worden ze op een dag verrast door strijders van het Algerijnse bevrijdingsfront. Als Fransman is Christian sowieso verdacht, maar hij is op dat moment ook nog eens in uniform. De rebellen willen korte metten met hem maken. Ogenblikkelijk werpt Mohammed zich op en sommeert de mannen zijn Franse vriend met rust te laten: hij is een vroom en vredelievend mens..."

Christian is verwonderd wanneer hij ziet dat de rebellen afdruipten. Een dag later wordt Mohammed als verrader op straat gemolesteerd. Hij sterft ter plekke aan zijn verwondingen...

Er is geen grotere liefde, dan je leven te geven voor je vrienden...

Aan het einde van deze meimaand zal het eenenzeventig jaar geleden zijn, dat Henk van Rossum zijn leven uit handen gaf in Bergen Belsen.

Nederland was bevrijd, Duitsland ingenomen door de geallieerden, maar Henk was door alle ontberingen zo verzwakt, dat de bevrijding voor hem te laat kwam. We kennen in Sterksel inmiddels het verhaal van de onderduikers op de boerderij van de familie De Koning. Het verhaal van de radiozender, de drukpers en de wapens die daar gevonden werden.

We weten hoe de bezetter er lucht van kreeg dat de wapens door van Rossum waren bezorgd...

We weten ook hoe het verder ging.

Nadat de Duitsers een dreigend bezoek aan de boerderij van de Van Rossums aan het Peelven hadden gebracht, deed Henk wat zijn hart hem ingaf: Hij meldde zich, om zo het dreigende onheil voor zijn ouders en voor het familiebedrijf af te wenden en hij vertrouwde erop snel weer vrij te zullen zijn...

Twee mensen die deden wat hun hart hen ingaf... Twee mensen die zich opwierpen om een vriend, om ouders, broers en zussen te beschermen. Twee mensen die gewelddadige handen af wisten te slaan maar die onvermoed en onverhoeds hun leven moesten geven.

Er is geen grotere liefde... Mohammed of Henk, moslim of christen, Algerije of Nederland...

Overal in deze wereld wonen mensen die dromen, die liefhebben, die vriendschappen sluiten, verlangen naar vrede en een toekomst voor hun kinderen.

Mensen die opstaan, anderen de hand reiken, samen de straat opgaan en zich afkeren van haat en geweld. Mensen die zich opwerpen om het onheil dat voor anderen dreigt af te wenden.

Mensen zoals Mohammed, mensen zoals Henk van Rossum, mensen zoals u en ik.

Henk van Rossum en de Mohammed uit ons Algerijnse verhaal stonden op omwille van mensen die hen lief waren.

De militairen die hier op deze plaats begraven zijn – en met hen tienduizenden kameraden en leeftijdgenoten – stonden op voor mensen die zij niet kenden. Zij werden gezonden naar onbekende landen om daar de bevrijders te worden van even onbekende mensen.

Velen onder hen vertrokken van huis om er nooit weer terug te keren. Hen gedenken wij samen met de ontelbare burgers, dichtbij en ver weg die soms even anoniem het leven lieten voor onze vrijheid.

Onder de mensen die hier vandaag aanwezig zijn, zijn er, die nog levende herinneringen zullen hebben aan de septemberdagen van 1944 of aan de meidagen van 1945. Zij zullen misschien nog heel scherp de gezichten voor zich zien van de mannen die Brabant en de rest van Nederland kwamen bevrijden.

Jonge, knappe kerels, in de bloei van hun leven en met maar één opdracht: Europa bevrijden uit de wurgende greep van het kwaad. Deze jonge mannen kwamen en werden ingehaald als welkome vrienden.

Voor een kort moment maakten ze deel uit van ons volk. Met deze Amerikanen, Canadezen, Engelsen en Polen voelden wij ons verbonden, want ze kwamen als langverwachte redders in de nood van ons volk. Met deze vreemdelingen, die hun leven voor ons in de waagschaal stelden, voelen wij ons ten diepste verbonden, meer soms dan met de vreemdelingen in onze eigen tijd.

Maar het verhaal van de jonge priesterstudent Christian leert ons, dat de redders in onze nood lang niet altijd Tom of Philip of Janosz heten. Soms heten ze ook gewoon Mohammed, of Tareq, of Fatima...

Een oudere vrouw die vorige maand in Heemstede met haar auto te water raakte mocht dat aan den lijve ondervinden. Zij werd uit het water gered door een vluchteling uit Syrië. Zijn of haar naam heb ik niet kunnen vinden en die is misschien ook niet zo belangrijk. Wat wel belangrijk is, is dat iedere tijd vraagt om haar eigen helden: mensen die niet zwijgend langs de kant blijven staan als hun zusters of broeders in nood verkeren.

Mensen die opstaan, die zich opwerpen als beschermer van wat kwetsbaar is of zwak. Mensen die niet bekommerd zijn om zich zelf, die niet eerst vragen naar het ras, de seksuele voorkeur of het geloof van die andere mens, maar die doen wat het hier en nu van ze vraagt.

De mensen die zich zo weg schenken aan anderen zijn de Mohammeds en de Henk van Rossums van onze tijd. Het zijn de mensen die bereid zijn om – soms met gevaar voor eigen leven – anderen in hun nood bij te staan.

Vandaag herdenken wij niet alleen de bevrijders van zeventig jaar geleden, wij gedenken allen die hun leven verloren terwijl ze stredden voor de vrijheid van onbekende mensen op onbekende plaatsen.

En als wij vandaag de naam van Henk van Rossum heel bijzonder noemen, dan klinken in zijn naam vol eerbied ook hun namen mee: de namen van de Engelse militairen die hier begraven zijn én de ontelbare namen van al die andere mannen en vrouwen wier levensweg veel te vroeg tot een einde kwam. Wij kunnen hier vandaag niets anders doen dan met groot respect en met een onuitsprekelijke dankbaarheid te denken aan het offer dat zij hebben gebracht.